

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich (SPO-ROL)

Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich (SPO-ROL) (finansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny) określa strategię oraz kierunki działań w zakresie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.

SPO-ROL wdrażany jest na terenie całego kraju jako narzędzie realizacji celów strategicznych związanych m.in. z poprawą konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej oraz doprowadzeniem do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Niezależnym dokumentem programowym w stosunku do SPO-ROL jest **Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich** współfinansowany przez Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji w Rolnictwie. W ramach tego programu wdrażane są takie działania jak **renty strukturalne, programy środowiskowe, zalesianie gruntów rolnych, płatności dla terenów trudnych dla gospodarki rolnej, płatności dla gospodarstw niskotowarowych, wsparcie dostosowań do standardów Wspólnotowych, grupy producenckie.**

Działania wdrażane w ramach obydwu programów są kompatybilne i wzajemnie się uzupełniają w ramach nadrzędnego celu, jakim jest rozwój obszarów wiejskich.

Aby zdynamizować procesy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, obejmujące także przekształcenia strukturalne rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz poprawę warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej, na terenach wiejskich zaplanowane zostały konkretne instrumenty finansowej pomocy.

SPO-ROL przewiduje szereg działań, w ramach dwóch priorytetów:

Priorytet 1.

Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym, w ramach którego przedstawiono w niniejszym rozdziale Działania adresowane są do podmiotów, osób fizycznych i prawnych, prowadzących działalność rolniczą, przetwórczą wybranych produktów rolnych, instytucji prywatnych lub publicznych prowadzących działalność z zakresu doradztwa rolniczego;

Priorytet 2.

Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, realizowany m.in. za pośrednictwem działań adresowanych do osób fizycznych (rolnicy, domownicy) i osób prawnych prowadzących działalność rolniczą,

Niniejsze opracowanie zawiera informacje nt poniższych działań:

- **Działanie 1.1. Inwestycje w gospodarstwach rolnych**
- **Działanie 1.4. Wsparcie doradztwa rolniczego**
- **Działanie 1.5. Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych**

- **Działanie 2.4. Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów.**
- **Działanie 2.6. Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem.**

I. Działanie 1.1

Inwestycje w gospodarstwach rolnych

W ramach działania wspierane są projekty związane z modernizacją gospodarstw rolnych, prowadzące do ich dostosowania do warunków funkcjonowania na Jednolitym Rynku Europejskim.

Projekty dotyczyć mogą produkcji objętej Załącznikiem I do Traktatu WE, z wyłączeniem rybołówstwa i leśnictwa (tabela dopuszczanej do finansowania z SPO-ROL działalności gospodarczej związanej z produktami żywnościowymi według numeru PKD znajduje się na stronie www.parp.gov.pl)

W ramach działania za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo rolne w rozumieniu Kodeksu Cywilnego o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha lub działę specjalne produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. nr 14, poz. 176 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 z późn. zm.).

Beneficjentami działania mogą być zdefiniowane w kryteriach dostępu dla SPO-ROL, podmioty prowadzące działalność rolniczą, tj. **osoby fizyczne** prowadzące działalność rolniczą lub produkcję w działach specjalnych produkcji rolnej, jako posiadacze gospodarstw rolnych oraz **osoby prawne** zarejestrowane w KRS i prowadzące działalność rolniczą lub produkcję w działach specjalnych produkcji rolnej, w oparciu o nieruchomości położone w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, będące w posiadaniu samoistnym lub zależnym.

W ramach Działania pomoc może być przyznana na realizację projektów, które przyczynią się do poprawy konkurencyjności gospodarstw poprzez oddziaływania na wzrost jakości produkcji, jej skalę i profil, skutkujące obniżeniem kosztów oraz spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt.

Projekty mogą obejmować poniższy rodzaj inwestycji wraz z konkretnymi kosztami kwalifikowanymi wyszczególnionymi w załączniku nr 1 do Uzupełnienia SPO-ROL:

- 1) zakup, budowę lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli służących produkcji rolnej,
- 2) zakup lub instalację maszyn i urządzeń do produkcji rolnej,
- 3) zakup stada podstawowego zwierząt hodowlanych,
- 4) zakładanie sadów lub plantacji wieloletnich,
- 5) wyposażenie pastwisk,
- 6) zakup, instalację i budowę urządzeń do nawadniania upraw,
- 7) zakup, instalację lub budowę urządzeń służących ochronie środowiska.

Ponadto, dla uprawnionych Beneficjentów określone zostały szczegółowe warunki podmiotowe i zakresowe, precyzujące obszary dopuszczalnego wsparcia, i tak:

- a) gospodarstwo rolne, którego dotyczy projekt, musi spełniać lub osiągnąć po zakończeniu jego realizacji kryterium żywotności ekonomicznej, określanej na podstawie wielkości ekonomicznej danego gospodarstwa (jako suma nadwyżek bezpośrednich wszystkich działalności rolniczych prowadzonych w tym gospodarstwie);
- b) gospodarstwo stosownie do rodzaju prowadzonej produkcji powinno spełniać lub osiągnąć w momencie składania końcowego wniosku o wypłatę refundacji, minimalne

- standardy w zakresie higieny, ochrony środowiska i warunków utrzymania zwierząt podane w załączniku nr 3 do Uzupełnienia SPO-ROL;
- c) gospodarstwo rolne powinno być prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie wykształcenie określone w kryteriach dostępu (Uzupełnienie SPO-ROL);
 - d) działaniem objęte są obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 73, poz. 657);
 - e) zdefiniowano na potrzeby Działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” młodego rolnika jako osobę fizyczną, która przed ukończeniem 40 roku życia rozpoczęła po raz pierwszy samodzielne prowadzenie gospodarstwa rolnego, nie dawniej niż 5 lat przed datą przyznania pomocy;
 - f) określone zostały wymagane kryteria (kwalifikacje zawodowe) dla osób fizycznych, osób prawnych i wnioskodawców nie będących obywatelami polskimi, prowadzących gospodarstwo rolne, którego dotyczy projekt;
 - g) pomoc nie może być przeznaczona na projekt, który spowoduje wzrost produkcji rolnej, dla której brak normalnego zbytu.

Zasady kwalifikowalności kosztów wspieranego projektu opisane są w Załączniku 1, kryteria podmiotowe i ich zakres w Załącznikach 2-10 do Uzupełnienia SPO-ROL.

Zróznicowany, maksymalny poziom pomocy finansowej udzielanej jednemu Beneficjentowi może wynosić:

- 50% kosztów projektu lub
- 55% kosztów kwalifikowanych projektu, jeśli beneficjent jest młodym rolnikiem, lub
- 60% kosztów kwalifikowanych projektu, jeśli modernizowane gospodarstwo położone jest na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, lub
- 65% kosztów kwalifikowanych projektu, jeśli modernizowane gospodarstwo położone jest na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i dodatkowo Beneficjent jest młodym rolnikiem.

W przypadku projektów realizowanych w gospodarstwie stanowiącym współwłasność dwóch lub więcej osób, pomoc w okresie realizacji programu może być przyznana jednemu lub więcej współwłaścicielowi w łącznej wysokości nie przekraczającej 300 tys. złotych.

Projekty zgodne ze wszystkimi wymaganiami określonymi dla Działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” przyjmowane są w regionalnych oddziałach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) zgodnie z obszarem realizacji projektu, według kolejności złożenia (rejestracji) wniosków, w ramach dostępnych środków.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu z chwilą podpisania umowy o dofinansowanie, koszty poniesione przed datą zawarcia umowy nie będą uznane za koszty kwalifikowane.

Zasięg geograficzny dla Działania 1.1 obejmuje cały kraj.

Formularze wniosków dla Działania 1.1 dostępne są na: stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl> oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa <http://www.arimr.gov.pl> Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie <http://www.arimr.gov.pl>) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii

0 800 38 00 84.

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI DZIAŁANIA 1.1

na dzień 31 października 2005 r.

Działanie 1.1 zostało uruchomione jako pierwsze z Działań SPO Rolny (wnioski można było składać od 16 sierpnia 2004).

Do 31 października 2005 r w całym kraju wpłynęło 23 025 wniosków na łączną kwotę
2 543 812 818 zł.

Najwięcej wniosków przyjęto w województwie mazowieckim tj. 3504 2wniosków na łączną kwotę 450 345 183 zł co stanowi ponad 84 % limitu środków finansowych przeznaczonych na realizację działania 1.1. w tym województwie.

Nabór wniosków w ramach działania 1.1 wstrzymano z powodu przekroczenia limitu dostępnych środków finansowych w następujących Oddziałach ARiMR:

Dolnośląskim, Lubuskim, Opolskim, Pomorskim, Śląskim, Warmińsko-mazurskim, Wielkopolskim, Zachodniopomorskim.

We wszystkich województwach podpisywane są umowy z beneficjentami, składane są wnioski o płatność i realizowane są płatności końcowe. Do końca października podpisano

7 512 umów na łączną kwotę 808 063 796 zł oraz wypłacono beneficjentom łącznie ponad 176 mln zł.

II. Działanie 1.4

Wsparcie doradztwa rolniczego

W ramach Działania wspierane mogą być projekty dotyczące świadczenia usług doradczych na rzecz rolników, zainteresowanych uzyskaniem pomocy w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), instrumentów towarzyszących WPR oraz polityki strukturalnej.

W wyniku dofinansowania indywidualnych lub grupowych usług doradczych, dotyczących zasad i trybu ubiegania się o środki finansowe w ramach SPO-ROL, uprawnieni zainteresowani mogą korzystać z pomocy przy wypełnianiu wniosków o wsparcie w ramach poniższych Działań:

1.1 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”,

1.2 „Ułatwianie startu młodym rolnikom”

2.4 „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów”.

Beneficjentem, tj. podmiotem zgłaszającym projekt (Wnioskodawcą), realizującym go oraz uzyskującym środki finansowe, jest **instytucja lub podmiot świadczący usługi w zakresie doradztwa rolniczego lub leśnego. Instytucje lub podmioty (publiczne lub prywatne) prowadzące działalność z zakresu doradztwa rolniczego lub leśnego - osoby prawne lub jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, których umownym, statutowym lub regulaminowym celem jest prowadzenie działalności z zakresu doradztwa rolniczego lub leśnego.**

Wsparcie doradcze obejmuje następujące rodzaje usług:

- 1) pomoc w przygotowywaniu wniosków o płatności bezpośrednie, wniosków o dofinansowanie projektów, wniosków o refundację, planów projektów oraz planów rozwoju gospodarstwa rolnego;

- 2) pomoc doradczą niezbędną w trakcie realizacji projektu;
- 3) organizację spotkań dla rolników w ramach doradztwa grupowego;
- 4) przygotowywanie ulotek doradczych.

Projektodawca/Beneficjent realizujący ww. usługi na podstawie umowy o dofinansowanie projektu otrzymuje zwrot poniesionych kosztów w formie płatności ryczałtowych, wyliczanych na podstawie ilości zrealizowanych usług oraz stawek określonych w umowie.

KONKURSY od nr 1 do nr 16

W ramach konkursów, dla każdego województwa zostanie wybrana jedna instytucja doradcza (podmiot doradczy), która na obszarze całego województwa będzie świadczyła kompleksowe usługi doradcze przedstawione poniżej:

- Pomoc w przygotowywaniu wniosków o płatności bezpośrednie oraz w zakresie działania PROW „Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania” (ONW);
- Pomoc w przygotowywaniu wniosków w zakresie działania PROW „Renty strukturalne”;
- W zakresie działania PROW „Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych i dobrostanu zwierząt”:
- pomoc w przygotowywaniu wniosków,
- pomoc doradczą w trakcie realizacji przedsięwzięcia;
- Pomoc w przygotowywaniu wniosków w zakresie działania PROW „Grupy producentów rolnych”;
- W zakresie działania SPO „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”:
- pomoc w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie realizacji projektu (tylko w województwach: lubelskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, podlaskim i świętokrzyskim),
- pomoc w przygotowywaniu wniosków o płatność (we wszystkich województwach);
- W zakresie działania SPO „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów”:
- pomoc w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie realizacji projektu (tylko w województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim, podlaskim, śląskim i świętokrzyskim),
- pomoc w przygotowywaniu wniosków o płatność (we wszystkich województwach);
- Doradztwo grupowe - organizacja spotkań dla rolników, dotyczących zagadnień związanych ze świadczeniem w/w usług doradczych. Wybrana instytucja doradcza będzie zobowiązana do przeprowadzenia akcji informacyjnej dla rolników na temat planowanych spotkań na 2 tygodnie przed planowanym terminem spotkania. Minimalna liczba uczestników spotkania uznawanego za doradztwo grupowe wynosi 5 osób;

KONKURS NR 17

W ramach konkursu ogólnopolskiego zostanie wybrana jedna instytucja doradcza (podmiot doradczy), która na obszarze całego kraju będzie świadczyła usługi doradcze przedstawione poniżej:

- W zakresie działania PROW „Zalesianie gruntów rolnych”:
- pomoc w przygotowywaniu wniosków o przyznanie płatności na zalesianie oraz planów zalesienia,
- pomoc doradczą w trakcie realizacji planu zalesienia,
- doradztwo grupowe - organizacja spotkań dla rolników na temat zalesiania gruntów rolnych; Wybrana instytucja doradcza będzie zobowiązana do przeprowadzenia akcji informacyjnej

dla rolników na temat planowanych spotkań na 2 tygodnie przed planowanym terminem spotkania. Minimalna liczba uczestników spotkania uznawanego za doradztwo grupowe wynosi 5 osób;

· przygotowanie ulotek doradczych dotyczących zalesiania gruntów rolnych.

Maksymalna kwota pomocy (budżet konkursu nr 17) wynosi 4 340 000 PLN.

Minimalna kwota pomocy dla konkursu nr 17 wynosi 1 085 000 PLN.

Zakres oferowanych usług doradczych powinien wynikać z oszacowanego zapotrzebowania na danym terenie i uwzględniać aktualny stan realizacji odpowiednich działań Sektorowego Programu Operacyjnego i Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich (stan realizacji [SPO](#) i [PROW](#)).

Okres realizacji projektów: od dnia podpisania umowy (przewidywany termin: marzec 2006 r.) do 31.12.2006 r. Etapy realizacji projektów powinny trwać co najmniej 3 miesiące.

Wnioski wraz z wymaganymi załącznikami oraz podaniem numeru konkursu składa się osobiście, przesyła pocztą kurierską lub listem poleconym.

Miejsce składania wniosków:

Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa, ul. Wspólna 30,

00-930 Warszawa, gmach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pokój nr 17,

w godz. 9:00-15:00.

Termin składania wniosków dla wszystkich ogłaszanych konkursów:

od 3 października do 3 listopada 2005 r. do godz. 15:00.

Wnioski, które wpłynęły po wyznaczonym terminie, nie są rozpatrywane.

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI DZIAŁANIA 1.4.

Na dzień 31 października 2005 r.

Działanie zaliczane jest do działań horyzontalnych, tj. realizowanych na poziomie krajowym, co oznacza, że limity środków przeznaczonych na realizację tych działań nie zostały rozdzielone na poszczególne województwa.

Na dzień 31 października 2005 r w ramach działania 1.4 SPO Rolny złożono 39 wniosków na łączną kwotę 140 729 931,00 co stanowi 65,7 % wykorzystania limitu środków na to działanie

Uprawnieni zainteresowani chcący skorzystać z pomocy przy wypełnianiu wniosków o wsparcie w ramach Działania:

1.3 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”,

1.4 „Ułatwianie startu młodym rolnikom”

2.4 „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów”.

mogą uzyskać szczegółowe informacje drogą elektroniczną e-mail fapa@fapa.com.pl lub w godz. 9:00-15:00 pod numerem telefonu (022) 623-19-51.

III. Działanie 1.5

Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych

W ramach Działania wspierane będą projekty inwestycyjne związane z modernizacją i dostosowaniem do warunków funkcjonowania na Jednolitym Rynku Europejskim zakładów działających w obszarze przetwórstwa i marketingu produktów rolnych.

Beneficjentem działania mogą być osoby fizyczne lub prawne, których **statutowym przedmiotem** działalności jest **przetwórstwo** wybranych produktów rolnych, pakowanie jaj, usługowe zamrażanie i przechowywanie artykułów rolnych, handel hurtowy artykułami rolnymi, w **sektorach określonych** w „Kryteriach dostępu” w SPO-ROL. W przypadku podmiotów nie prowadzących działalności w sektorach wymienionych w tabeli „Kryteria dostępu” dla Działania 1.5. wsparcie będzie mogło dotyczyć wyłącznie realizacji projektów służących ochronie środowiska.

Pomoc dotyczy projektów związanych z przetwórstwem, marketingiem artykułów rolnych objętych Załącznikiem I do traktatu WE z wyłączeniem produktów rybnych, leśnych, warunkowo produktów pochodzących z krajów trzecich (tabela dopuszczanej do finansowania z SPO-ROL działalności gospodarczej związanej z produktami żywnościowymi według numeru PKD znajduje się w rozdziale „Tabela zawierająca interpretację...”).

W ramach Działania wspierane są projekty dotyczące:

- budowy lub modernizacji zakładów produkcyjnych, lub infrastruktury handlu hurtowego produktami rolnymi,
- inwestycji dotyczących ochrony środowiska przynoszących wymierny efekt ekologiczny z możliwością zaliczenia kosztów kwalifikowanych, dotyczących oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną oraz budowy lub modernizacji kotłowni.

„Kryteria dostępu” określają również warunki wsparcia projektu polegającego na budowie nowego zakładu produkcyjnego lub sytuacji, gdy projekt realizowany będzie w zakładzie objętym dzierżawą.

Szczegółowy zakres kosztów kwalifikowanych znajduje się w Załączniku nr 1 SPO-ROL i obejmuje m.in. koszty:

- budowy lub remontu połączonego z modernizacją budynków produkcyjnych, magazynowych lub do prowadzenia handlu hurtowego,
- zakupu i instalacji maszyn i urządzeń do magazynowania, przygotowania lub przetwarzania artykułów rolnych,
- zakupu lub instalacji maszyn lub urządzeń do przetwarzania artykułów rolnych,
- zakupu lub instalacji maszyn lub urządzeń do magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży,
- zakupu lub instalacji aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania w tym oprogramowania,
- zakupu środków transportu niezbędnych dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub gospodarki magazynowej w zakładzie,
- zakupu specjalistycznych środków transportu związanych z dostawą surowca lub zbytem produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu.

Do kosztów kwalifikowanych projektów realizowanych w ramach działania zalicza się ponadto koszty ogólne (do wysokości 12% pozostałych kosztów kwalifikowanych projektu), tj. koszty związane z przygotowaniem i realizacją projektu, obejmujące m.in.:

- przygotowanie dokumentacji technicznej i ekonomicznej, w tym kosztorysów, analiz ekonomicznych, biznes planów, analiz rynkowych i marketingowych, koszty zaświadczeń, pozwoleń, opłaty i wszelką dokumentację związaną z ich uzyskaniem, nadzór urbanistyczny, architektoniczny i budowlany, obsługę geodezyjną i usługi dotyczące zarządzania projektem oraz koszty nabycia patentów i licencji;

Podmiot, którego dotyczy inwestycja, musi spełniać określone kryteria dostępu, m.in.:

- posiadać zdolność do realizacji planowanego przedsięwzięcia określaną jako żywotność ekonomiczna, konieczność wykazania możliwości zbytu planowanej produkcji oraz wyłączenie projektów na poziomie handlu detalicznego,
- minimalne standardy higieniczno-sanitarne, weterynaryjne, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt określone w Załączniku nr 4 do SPO-ROL,
- planowana inwestycja musi wiązać się z korzyściami dla producentów rolnych określonymi w przedziałach czasowych od zakończenia realizacji projektu dla poszczególnych sektorów działalności rolniczej.

Maksymalny poziom pomocy finansowej, może wynosić 50% łącznych kosztów kwalifikowanych jednak nie więcej niż 20 mln złotych na jeden podmiot w okresie trwania programu. Ponadto, wielkość pomocy finansowej na realizację jednego projektu nie może być niższa niż 100 tys. złotych.

Jeżeli przedsiębiorca prowadzi działalność w wyodrębnionych jednostkach organizacyjnych, samodzielnie sporządzających sprawozdania finansowe, wyżej wymienione limity wysokości pomocy będą dotyczyły odrębnie każdego z tych podmiotów.

Zasięg geograficzny dla Działania 1.5 obejmuje cały kraj.

Wnioski do Działania 1.5 SPO-ROL należy składać w Oddziałach Regionalnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), właściwych terytorialnie dla miejsca realizacji projektu.

Formularze wniosków dla działania dostępne są na: stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl> oraz ARiMR <http://www.arimr.gov.pl>

Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie <http://www.arimr.gov.pl>) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI DZIAŁANIA 1.5

na dzień 31 października 2005 r.

W ramach działania 1.5 nabór wniosków był prowadzony od 15 września 2004 do 14 października 2005 r.

Wg danych z 31 października 2005 r w całym kraju złożono 1 636 wniosków na łączną kwotę 2 902 081 930 zł (co stanowi ponad 157 % potencjalnych środków finansowych, przeznaczonych na realizację tego działania).

Najwięcej wniosków złożono w województwie wielkopolskim, tj. 338 na kwotę 506 506 175 zł, natomiast najmniejszą liczbę wniosków przyjęto w woj. Lubuskim, tj na łączną kwotę 74 883 292 zł.

Do 31 października 2005 r w całym kraju podpisano 358 umów na łączną kwotę 732 858 498 zł, beneficjanci złożyli 102 wnioski o płatność na łączną kwotę przekraczającą 59,2 mln zł.

W ramach działania ARiMR zatwierdziła 31 wniosków o płatność, na łączną kwotę przekraczającą 8,8 mln zł.

IV. Działanie 2.4

Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów

Celem Działania jest ułatwienie podjęcia lub rozwijania dodatkowej działalności wykorzystującej istniejące zasoby gospodarstwa i regionu oraz uwzględniającej potrzeby rynku.

Docelowo Działanie ma stwarzać warunki do rozwoju wielofunkcyjnych i trwałych ekonomicznie gospodarstw, powodując obniżenie poziomu bezrobocia i niekorzystnych tendencji dotyczących sytuacji rodzin wiejskich.

W ramach tego Działania wspierane będą projekty realizowane w związku uruchomieniem lub rozwojem działalności dodatkowej w zakresie:

- agroturystyki, rozumianej jako przypadek, gdy w czynnym gospodarstwie rolnym w budynku mieszkalnym znajduje się nie więcej niż 5 pokoi na wynajem (nie licząc pomieszczeń wspólnych takich jak salonik, łazienki, kuchnie),
- usług związanych z turystyką i wypoczynkiem, usług na rzecz rolnictwa i gospodarki leśnej,
- prowadzonego na małą skalę przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzących w większości z własnego gospodarstwa,
- wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy (zagospodarowania słomy, odpadów łąkowych, leśnych itp.) oraz zakładania plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne, rzemiosła i rękodzielnictwa,
- drobnych usług na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich,
- sprzedaży lub promocji przez Internet produktów rolnych, objętych Załącznikiem I do Traktatu WE oraz towarów i usług odpowiadających zakresowi niniejszego Działania.

Osobami uprawnionymi do uzyskania pomocy w ramach niniejszego Działania mogą być osoby fizyczne, rolnicy oraz domownicy, a także osoby prawne, które prowadzą działalność rolniczą.

Przez **rolnika** rozumie się osobę fizyczną, prowadzącą na własny rachunek działalność rolniczą jako posiadacz gospodarstwa rolnego (w rozumieniu Kodeksu Cywilnego), opłacającą podatek rolny, nie pobierającą renty z tytułu niezdolności do pracy, renty czy emerytury rolniczej.

Domownikiem jest osoba bliska rolnikowi, która ukończyła 18 lat, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy oraz objęta jest pełnym ubezpieczeniem społecznym rolników.

Osoby prawne rozumiane są jako podmioty zarejestrowane w Rejestrze Przedsiębiorców w KRS, których celem zgodnie z wpisem do wyżej wymienionego rejestru jest prowadzenie działalności rolniczej i które prowadzą taką działalność w oparciu o gospodarstwo rolne, położone w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, będące własnością tych podmiotów, której podstawowym zakresem działalności jest działalność rolnicza.

Warunki szczegółowe do spełnienia przez Beneficjentów pomocy w ramach Działania **określają kryteria dostępu** znajdujące się w Uzupełnieniu SPO-ROL. Brane pod uwagę są kryteria określające położenie gospodarstwa w obszarze o określonym poziomie bezrobocia i dochodu podatkowego gminy, ilość powierzchni użytkowej przypadającej na osobę pracującą w tym gospodarstwie oraz kryterium wielkości ekonomicznej przyjęte w Planie Rozwoju

Obszarów Wiejskich dla gospodarstw niskotowarowych.

Pomoc finansowa udzielana w ramach Działania dostępna będzie na terenie całej Polski, w tym w miejscowościach liczących do 5 tysięcy mieszkańców, w gminach wiejskich lub miejsko-wiejskich. Szczegółowy wykaz wspieranych działalności sporządzony na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. 2004, Nr 33, poz. 289) zawarty jest w załączniku nr7 do Uzupełnienia SPO-ROL. Gospodarstwo stosownie do rodzaju prowadzonej produkcji spełniać musi wymagania w zakresie higieny, produkcji, bezpieczeństwa żywności, ochrony środowiska oraz dobrostanu zwierząt. Beneficjent ma obowiązek uzyskania wymaganych prawem dokumentów od odpowiednich w tym przedmiocie służb.

Szczegółowy zakres kosztów kwalifikowanych oraz reguły ich kwalifikowalności znajdują się w Załączniku nr 1 do Uzupełnienia SPO-ROL.

Pomocą można objąć następujące koszty kwalifikowane projektów:

- 1) rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych na cele agroturystyczne oraz ich wyposażenie (pokoje gościnne, pomieszczenia wspólne dla gości, łazienki, kuchnie);
- 2) urządzania miejsc do wypoczynku, zakup wyposażenia i sprzętu turystycznego lub rekreacyjnego dla działalności turystycznej, a także zwierząt służących do celów terapeutycznych, sportowych, rekreacyjnych;
- 3) budowy lub remontu połączonego z modernizacją obiektów budowlanych niezbędny do realizacji celów projektu, z wyjątkiem budowy budynków mieszkalnych;
- 4) zakupu maszyn, urządzeń, narzędzi i wyposażenia;
- 5) zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania;
- 6) zakupu środków transportu na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej z wyjątkiem potrzeb świadczenia wyłącznie usług transportowych (pomocą nie jest objęty zakup samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób wraz z kierowcą a kwalifikowany koszt zakupu środków transportu nie może stanowić więcej niż 50% kosztów kwalifikowanych projektu);
- 7) zagospodarowania terenu na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej w ramach projektu;
- 8) zakupu roślinnego materiału nasadzeniowego na potrzeby zakładania plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne;
- 10) robót budowlanych, transportu, instalacji, materiałów i wyposażenia, które są związane bezpośrednio z kosztami wymienionymi powyżej i są niezbędne do osiągnięcia celu projektu;
- 11) koszty ogólne związane z przygotowaniem i realizacją projektu do wysokości 12% pozostałych kosztów kwalifikowanych projektu z zakresie: m.in. przygotowania dokumentacji technicznej czy ekonomicznej, koszt zaświadczeń, pozwoleń, usług geodezyjnych, koszt nabycia patentów i licencji.

Zasady kwalifikowalności kosztów poniesionych w związku z zakupem sprzętu, maszyn lub urządzeń używanych zostały opisane w części „Reguły kwalifikowalności” Załącznika nr 1 do Uzupełnienia SPO-ROL”.

Maksymalny poziom pomocy finansowej może wynosić 50% kosztów kwalifikowanych. Maksymalna wysokość pomocy finansowej udzielanej w ramach Działania w okresie realizacji programu jednemu beneficjentowi i gospodarstwu rolnemu nie może przekroczyć 100 tys. złotych.

Oznacza to, że:

- 1) jeden Beneficjent może otrzymać pomoc w wysokości nie wyższej niż 100 tys. złotych w okresie realizacji Programu;
- 2) właściciele, współwłaściciele oraz domownicy ubiegający się o dofinansowanie projektów w ramach jednego gospodarstwa mogą otrzymać łączną pomoc w wysokości nieprzekraczającej 100 tys. złotych w okresie realizacji programu.

Wnioski należy składać w Oddziałach Regionalnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), właściwych terytorialnie dla miejsca realizacji projektu. Formularze wniosków dla działania dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi <http://www.minrol.gov.pl> oraz (ARiMR) <http://www.arimr.gov.pl>

Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie <http://www.arimr.gov.pl>) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI DZIAŁANIA 2.4.

na dzień 31 października 2005 r.

W ramach działania 2.4 nabór wniosków prowadzony jest od 15 września 2004 r. do 31 października 2005 r w całym kraju wpłynęło 4 170 wniosków opiewających na łączną kwotę 307 125 623 zł, co stanowi prawie 73 % środków finansowych przeznaczonych na realizację pomocy w zakresie tego działania.

W g danych z 31 października 2005 r nabór wniosków wstrzymano z powodu wyczerpania dostępnych środków finansowych w sześciu województwach.

Lubuskim, podkarpackim, pomorskim, warmińsko-mazurskim, wielkopolskim, zachodniopomorskim.

We wszystkich województwach zawierane są umowy beneficjentami i wpływają już wnioski o płatność. W całym kraju zawarto 1 184 umowy o dofinansowanie projektów na łączną kwotę 85 025 151 zł oraz złożono 448 wniosków o płatność na łączną kwotę przekraczającą 29,3 mln zł. Zrealizowano również 44 płatności na rzecz beneficjentów na łączną kwotę ponad 2,8 mln. zł.

V. Działanie 2.6

Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem

Pomoc udostępniona w ramach Działania prowadzić będzie do poprawy stanu środowiska naturalnego, warunków higieniczno-sanitarnych oraz umożliwienia rolnikom dostępu do infrastruktury technicznej. Projekty nie mogą dotyczyć infrastruktury produkcyjnej gospodarstw rolnych, powinny mieć natomiast charakter uzupełniający w stosunku do projektów większej skali.

W ramach Działania dofinansowywane będą następujące typy projektów

- budowa lub remont połączony z modernizacją dróg wewnętrznych w rozumieniu przepisów o drogach publicznych, w tym dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych oraz placów,
- budowa lub remont połączony z modernizacją urządzeń zaopatrzenia w wodę, w tym ujęcia wody, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wody, sieci i przyłącza wodociągowe oraz urządzenia regulujące ciśnienie wody,
- budowa lub remont połączony z modernizacją urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym urządzeń do gromadzenia, odprowadzania, przesyłania i oczyszczania ścieków pochodzących z gospodarstwa domowego lub rolnego,
- budowa lub remont połączony z modernizacją sieci urządzeń zaopatrzenia w energię, w tym przyłącza do istniejących sieci energetycznej, elektroenergetycznej, gazowej i ciepłowniczej instalacji oraz indywidualnych urządzeń zaopatrzenia w energię ze źródeł skojarzonych lub odnawialnych.

Beneficjentami Działania mogą być osoby fizyczne i prawne prowadzące działalność rolniczą i produkcję w działach specjalnych produkcji rolnej z wyłączeniem produkcji rolnej ograniczonej do produkcji zwierząt laboratoryjnych, entomofagów lub chowu i hodowli innych zwierząt spoza gospodarstwa.

Poszczególne typy projektów przewidzianych do wsparcia uzyskują wysokość pomocy finansowej w granicach od 80,00 do 200,00 tys. złotych stanowiących do 50% kosztów kwalifikowanych projektu.

Warunki szczegółowe, jakie powinni spełniać Beneficjenci pomocy, znajdują się w Uzupełnieniu do SPO-ROL. Zakres kosztów kwalifikowanych projektów, realizowanych w ramach działania, określają kryteria dostępu znajdujące się w Uzupełnieniu.

Koszt kwalifikowanym mogą być m.in. koszty budowy lub remontu, koszt zakupu lub instalacji maszyn i urządzeń, koszty rozruchu mechanicznego i technologicznego maszyn i urządzeń oraz koszty ogólne w wysokości do 12% pozostałych kosztów kwalifikowanych projektu, związane z przygotowaniem i realizacją projektu.

Zasięg geograficzny dla Działania 2.6 obejmuje cały kraj (miejscowości liczące do 5 tys. mieszkańców, należące do gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich).

Wnioski do Działania 2.6 SPO-ROL należy składać w Oddziałach Regionalnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), właściwych terytorialnie dla miejsca realizacji projektu. Formularze wniosków dla działania dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi - <http://www.minrol.gov.pl> oraz ARiMR <http://www.arimr.gov.pl>

Szczegóły dotyczące procedur składania wniosków dostępne są w Oddziałach Regionalnych i Biurach Powiatowych ARiMR (adresy znajdują się na stronie www.arimr.gov.pl) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

**INFORMACJA O STANIE REALIZACJI DZIAŁANIA 2.6.
na dzień 31 października 2005 r.**

W ramach działania 2.6 SPO Rolny ARiMR prowadzi nabór wniosków od 15 września 2004 r. Do końca października 2005 r w całym kraju wpłynęło 2 745 wniosków na łączną kwotę 155 844 559 zł, stanowiącą ponad 97% środków finansowych przeznaczonych na pomoc w ramach tego działania. Najwięcej wniosków wpłynęło w województwie wielkopolskim, tj. 342 na łączną kwotę 33 460 766 zł, przy czym kwota ta przekracza limit środków finansowych przyznawanych woj. wielkopolskiemu na realizację tego działania o ponad 50%.

W ramach działania 2.6 z powodu wyczerpania dostępnych środków finansowych w październiku nie prowadzono już naboru wniosków w następujących Oddziałach Regionalnych ARiMR:

**Lubuskim, Małopolskim, Podkarpackim, Śląskim Warmińsko-Mazurskim,
Wielkopolskim, Pomorskim.**

Do końca października 2005 r w całym kraju zawarto łącznie 1011 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę 45 290 838 zł oraz złożono 343 wniosków o płatność na łączną kwotę przekraczającą 10,7 mln zł. Zrealizowano także 13 płatności na rzecz beneficjentów, na łączną kwotę 208 770 zł.